

АСС. МР САША Д. СТАНОЈЕВИЋ¹
 УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ
 У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ, ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ,
 КАТЕДРА ЗА ИСТОРИЈУ

ПОВОДОМ ПЕДЕСЕТОГОДИШЊИЦЕ ЗБОРНИКА РАДОВА ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА (1963–2013)²

Филозофски факултет Универзитета у Приштини основан је 1960. године најпре као део Универзитета у Београду.³ Његово афирмисање донело је између осталог и потребу покретања научно-стручног гласила, како би се и на тај начин потврдила исправност и оправданост оснивања ове установе. Традицију публиковања свог научног часописа Факултет је започео пре равно пола века.⁴

Зборник радова Филозофског факултета се у досадашњем присуству у академској заједници суочавао са многобројним техничким, концепцијским и издавачким променама.⁵ Управа Факултета је одлуку о његовом издавању донела 1962. године, да би већ

¹ stanojevicss@yahoo.com

² Приказ је примљен 30. септембра 2013, а прихваћен за објављивање на састанку Редакције Зборника одржаном 21. децембра 2013.

³ О раду Факултета више у чланцима Р. Круља објављиваним у *Зборнику поводом значајнијих јубилеја: Тридесет њих година рада Филозофског факултета у Приштини*, XXV(1995)/1996 и *Поводом четрдесет година Филозофског факултета у Приштини*, XXX(2000)/2001.

⁴ О *Зборнику* и његовим почецима види: Д. Барјактаревевић, *Уз десетгодишњицу Зборника*, IX/1972; Б. Милутиновић, *Библиографија „Зборника радова Филозофског факултета у Приштини“*. Од броја I (1963) до броја XXV (1995) (*Поводом 35. година Филозофског факултета и 30 свезака „Зборника“*), XXVI-XXVII/1997.

⁵ Последица покушаја угрожавања суверенитета Републике Србије на простору АП Косова и Метохије након НАТО бомбардовања Савезне Републике Југославије 1999. године, по питању *Зборника*, била је и та да је он у свом досадашњем раду променио чак три места излажења: Приштина (I/1963 – XXVI-XXVII/1997), Блаце (XXVIII-XXIX/1998-99[2001] – XXX/2000), Косовска Митровица (XXXI/2001 –).

наредне 1963. године први број једног од најзначајнијих академских гласила са простора Косова и Метохије угледао светлост дана. Часопис је првобитно публикован под називом *Зборник Филозофској факултету у Приштини*, да би од десетог броја па надаље био унеколико измењен и устаљен као *Зборник радова Филозофској факултету*. На албанском језику најпре *Buletin i punimeve shkencore të Fakultetit filozofik të Prishtinës*, а потом скраћено *Buletin i punimeve të Fakultetit filozofik*. Од истог броја (X/1973) уведене су додатне измене, па су тако до броја XVIII-XIX/1989 наслов и опште напомене штампане најпре на албанском језику, који је тиме имао првенство у односу на потиснути српски. На насловницама два броја (XV/1980 и XVI-XVII/1981-82) појавио се чак и назив *Universiteti i Kosovës në Prishtinë* (Универзитет Косова у Приштини). Ескалација друштвено-политичке кризе на простору Косова и Метохије током осамдесетих година XX века имала је нове негативне рефлексije на издавање *Зборника*, тако да је наредни број (XVIII-XIX) објављен тек 1989. године, овог пута са регуларним називом Универзитета.

Широки спектар мултидисциплинарности, што је кроз деценије издавања нарочита карактеристика *Зборника*, био је посебно изражен у почетној фази његовог излагања. Уз радове са група природно-математичких наука које су на Филозофском факултету биле присутне од његовог оснивања до школске 1971/72. године (хемија, физика, биологија, математика, географија), највећи број радова тиче се области из српског (српскохрватског) језика, српске (југословенске) књижевности, албанологије, руског, енглеског и француског језика и књижевности, историје, педагогије, филозофије, социологије, психологије, историје уметности, журналистике и других наука.

Разне околности, везане понајвише за проблеме политичке али и финансијске природе, неминовно су утицале на планирани континуитет годишњег излагања. У зависности од њих, али и услед формирања нових катедри, одвајања поменутих природно-математичких области, те привременог деловања Филолошког факултета,⁶ регулисано је објављивање *Зборника*. Тако су

⁶ Филолошки факултет Универзитета у Приштини, основан 1989. године, такође је издавао научни часопис (*Зборник Филолошкој факултету у Приштини*). У периоду 1991-2001. године објављено је 11 свезака. По поновном спајању филолошких и филозофских одсека у јединствени факултет дванаеста свеска објављена је као „Свеска Б“ *Зборника радова Филозофској факултету* (XXXII[12]/2002).

бројеви од 1967. до 1971. године (IV – VIII) дељени у две свеске (А + Б), односно на радове филозофско-филолошке и природно-математичке природе. У каснијим бројевима радови су груписани по одсесима (филозофски и филолошки), а у оквиру њих по научним областима. Необјављивање *Зборника* кроз поједине године настојало се надоместити издавањем двоброја, којих је укупно било шест. Уз редовни број је 2010. године објављено и *Поседно издање поводом 50-годишњице оснивања Филозофског факултета посвећено проф. др Милосаву Вукићевићу*.⁷ Тако се у јубиларној 50-ој години, до које је из штампе изашло укупно 45 појединачних свезака,⁸ објављује XLIII број по реду.

Закључно са свеском XLIII(1)/2013, у часопису су објављени радови 399 домаћих и иностраних научних радника, самостално или у коауторству.⁹ Укупно је публиковано 1.032 рада разних категорија (студије, чланци, прилози, осврти, научне критике, есеји, грађа, прикази, преводи, полемике, саопштења, *in memoriam*...).¹⁰ Бројни су аутори који су својим прегалаштвом континуирано обогаћивали садржаје *Зборника*. Највећим бројем радова ово научно гласило задужио је академик Богумил Храбак (23 оригинална научна рада на 684 стране).

Радови у часопису публиковани су на српском, албанском, руском, енглеском и француском језику. Од броја XXVI-XXVII/1997 устаљени су пратећи елементи у виду сажетака и кључних речи, док је израда резимеа на другом језику практикована одраније. Од броја XXXV/2005 сваки чланак прати и УДК број. Унапређењу естетског изгледа часописа такође је придаван значај, тако да је осавремењена актуелна насловница седма по реду.

⁷ Објављивање пригодних текстова, бројева или посебних издања посвећених лику и делу професора који су својим ангажовањем нарочито допринели јачању угледа Филозофског факултета Универзитета у Приштини представља традиционално присутан манир досадашњих редакција *Зборника*.

⁸ Рачунајући понаособ редовне бројеве, појединачно свеске А и Б те 1 и 2 (објављиваних под истим бројем), двоброје, посебна издања.

⁹ Из овог прегледа изузет је број XXXVIII(2008)/2009 у коме су објављени апстрактни са међународног научног скупа *Косово и Метохија у цивилизацијским њоковима*, одржаног на Филозофском факултету у Косовској Митровици од 8-11. октобра 2009. године (радови са скупа објављени у међународном тематском зборнику *Косово и Метохија у цивилизацијским њоковима*, књ. I-V, Косовска Митровица: Филозофски факултет, 2010).

¹⁰ Радови су објављени на преко 18.000 страна *Зборника*, што у просеку чини преко 400 страна по свесци.

Кроз вишедеценијско постојање *Зборника*, одговорну и по мно-
го чему специфичну и захтевну улогу главног и одговорног уред-
ника вршили су следећи професори:

- др Идриз Ајети (I/1963);
- др Данило Барјактаревих (II/1964-65 – IX/1972);
- др Јашар Реџепагић и др Иван Јерковић (X/1973 – XII/1975);
- др Идриз Ајети (XIII/1978 – XV/1980);
- др Бесим Бокши (XVI-XVII/1980-81);
- др Јашар Реџепагић (XVIII-XIX/1989 – XX/1990);
- др Милован Секулић (XXI-XXII/1991-92);
- др Раденко Круљ (XXIII-XXIV/1993-94 – XXVIII-XXIX/1998-99);
- др Бранислав Милутиновић (XXX/2000 – XXXIV/2003); уред-
ници: др Здравко Делетић (XXX/2000 – XXXIV/2003), др Зо-
ран Павловић (XXXII(12)[Б]/2002);
- др Драги Маликовић (XXXV/2005 – XLI/2011 + Поседно изда-
ње/2010; уредници: др Драгиша Бојовић (XXXV/2005), др Ра-
домир Ђорђевић (XXXVI/2006 – XXXVIII/2008; XLI/2011), др
Радмила Обрадовић (XXXVI/2006 – XL/2010), др Софија Ми-
лорадовић (XXXVIII/2008), др Валентина Питулић (XXXVIII/
2008); др Милета Букумирић (Поседно издање/2010) и
- др Бранко Јовановић (XLII(1)/2012 –); заменик главног и од-
говорног уредника: др Урош Шуваковић (XLII(1)/2012 –).

Од првог састава Редакционог одбора (Бранко Вељковић, Дани-
ло Барјактаревих, Идриз Ајети, Дервиш Рожаја, Стеван Бајовић и
Божидар Бегенишић) кроз њега је у будућем периоду прошло око
стотину домаћих чланова. Одбору су од броја XXXIX/2009 при-
дружени и чланови из иностранства са угледних универзитета и
научних института (из Бугарске, Русије, Црне Горе, Француске,
Италије, Румуније, Пољске, Немачке и Белорусије) чиме је часо-
пис добио међународну редакцију.

Без обзира на бројне потешкоће са којима се на Косову и Мето-
хији данас суочава и Универзитет у Приштини са привременим
седиштем у Косовској Митровици, амбициозно ангажовање
уредништва, усмерено ка сталном подизању квалитета према
критеријумима које налажу актуелни међународни стандарди,
допринело је да *Зборник* привуче појачано интересовање дома-

ћих и иностраних научних радника. Од 2012. године (од броја XLII) објављују се две свеске годишње (1 + 2). Коначно, очигледна последица уложених напора јесте константни раст фактора утицаја (impact factor), са тенденцијом даљег напредовања, што је довело до сврставања *Зборника радова Филозофског факултета* у ред водећих научних часописа од националног значаја (категорија М51).¹¹

¹¹ Категоризација научних часописа за 2013. годину са листе Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (http://www.mprn.gov.rs/images/content/Razvoj_NK/kategorizacija_casopisa/kategorizacija_casopisa_2013.pdf) [приступ: 18. октобар 2013].